

Nyköpings kommuns serviceplan

Riktlinjer för utveckling av service på Nyköpings landsbygd

Antagen av Kommunstyrelsen 2020-06-01 § 168

Innehåll

Riktlinjer för utveckling av service på Nyköpings landsbygd	1
1. INLEDNING.....	3
1.1 Syfte	3
1.2 Avgränsning.....	3
2. LÄGESBESKRIVNING	4
2.1 Nyköpings landsbygd.....	4
2.2 Grundläggande service	5
2.3 Servicepunkt	6
2.4 Nuläget över service på landsbygdsorterna i Nyköpings kommun.....	7
2.5 Nyköpings landsbygdsorter	10
2.5.1 Runtuna/Lid och Aspa	10
2.5.2 Tystberga och Lästringe	11
2.5.3 Buskhyttan/Nävekvärn.....	12
2.5.4 Stigtomta, Vrena, Råby och Husby-Oppunda	13
2.5.5 Jönåker, Ålberga/Kila och Stavsjö Jönåker	15
2.6 Näringslivets behov av service på landsbygden	17
3. ANALYS.....	18
4. SLUTSATS.....	19
5. GENOMFÖRANDE AV SERVICEPLANEN	20
5.1 Landsbygdssäkring	20
5.2 Samverkansmodellen mellan kommun och landsbygd	21
5.3 Övrig samverkan.....	22
5.4 Aktiviteter för Nyköpings kommuns serviceplan	22
6. REVIDERING	23
7. BILAGOR	23
8. REFERENSLISTA.....	23

1. INLEDNING

Nyköping är en stor kommun till ytan. En tredjedel av kommunens 57 000 invånare bor på landsbygden. Oavsett var man väljer att bo skall det finnas likvärdiga förutsättningar och möjligheter för en god livskvalitet. Tillgänglighet till service är en viktig faktor för att främja attraktivitet och för att bidra till utveckling och tillväxt i hela kommunen. Nya köpbeteenden, pendlingsmönster, den demografiska utvecklingen, digitaliseringen och andra externa faktorer påverkar förutsättningarna för både kommersiell- och offentlig service.

I arbetet kring att revidera Nyköpings kommuns Vision 2030 ingår att inkludera Agenda 2030 och de 17 målen som alla länder i FN tagit beslut om och förbundit sig till redan 2015. Det innebär att serviceplanen ska bidra till att uppfylla de globala målen i Agenda 2030 ur de tre benen social-, ekonomisk- och miljö.

Som en del i genomförandet av kommunens landsbygdsstrategi, har kommunen tillsammans med andra aktörer, identifierat ett behov av en serviceplan för att säkerställa servicen på landsbygden. Serviceplanen är ett riktlinjedokument.

”Regionalt serviceprogram 2014–2020” som tagits fram av länsstyrelsen i Sörmlands län med syfte att styra insatser för en god servicenivå i Sörmland lyfter fram kommunerna som viktiga aktörer i servicefrågor. Nyköpings kommun stödjer Sörmlands regionala serviceprograms fyra prioriterade områden; kommersiell- och offentlig service, IT-infrastruktur, bygga och bo samt jobb och entreprenörskap.

Kommunstyrelsen beslutade december 2018 att ge i uppdrag till Nyköpings Kommunbygderåd att tillsammans med Näringslivsenheten kartlägga det faktiska kommersiella- och offentliga

serviceutbudet. Underlaget skulle även inhämta invånarnas upplevda behov av kompletterande service i kommunens mindre tätorter med kringliggande landsbygd. Arbetet genomfördes i kommunens 12 lokalsamhällen utanför tätorten där drygt 2000 invånare har deltagit. Rapporten utgör underlag till Nyköpings kommunala serviceplan (KK 19/466).

1.1 Syfte

Syftet med den kommunala serviceplanen är att skapa en helhetsbild av tillgången av service på Nyköpings landsbygdsorter.

Serviceplanen ska även vara en riktlinje för att upprätthålla och utveckla en rimlig servicenivå för landsbygdens boende, företag, föreningar och besökare.

Den ska också användas som en riktlinje i planeringen av serviceinsatser för att förverkliga landets, länets och kommunens landsbygdsolitik utifrån kommunens förutsättningar.

1.2 Avgränsning

Med bakgrund till syftet avgränsar sig den kommunala serviceplanen till att stödja och stimulera tillgången till kommersiell- och offentlig service på landsbygden.

Verksamheter inom skola, vård och omsorg som är ålagda kommunen via lagstiftning ingår inte i serviceplanen utan hanteras i andra styrdokument och forum. Ej heller finns åtgärder med där det redan finns rådande strategier och planer såsom till exempel bredbandstrategin. Däremot säkerställer och lyfter serviceplanen landsbygdsperspektivet i de kommunala verksamheterna.

Nyköpings kommunala serviceplan avgränsas till tolv landsbygdsorter Aspa, Runtuna/Lid, Lästringe, Tystberga, Nävekvärn, Buskhyttan, Jönåker, Ålberga/Kila, Stavsjö, Råby och Husby-Oppunda, Stigtomta och Vrena.

2. LÄGESBESKRIVNING

2.1 Nyköpings landsbygd

Landsbygden i Nyköping är stor till ytan. Här bor en tredjedel av kommunens cirka 57 000 invånare. Målsättningen är att öka med 700 invånare netto årligen i hela kommunen. En tydlig målsättning är att en del av ökningen sker på landsbygden. I Nyköping finns det 4500 företag och närmre 1500 av dessa är verksamma på landsbygden.

Landsbygden präglas av områden med höga natur-, kultur- och rekreativvärden. Det är ofta dessa värden som gör boende och företagande på landsbygden attraktivt.

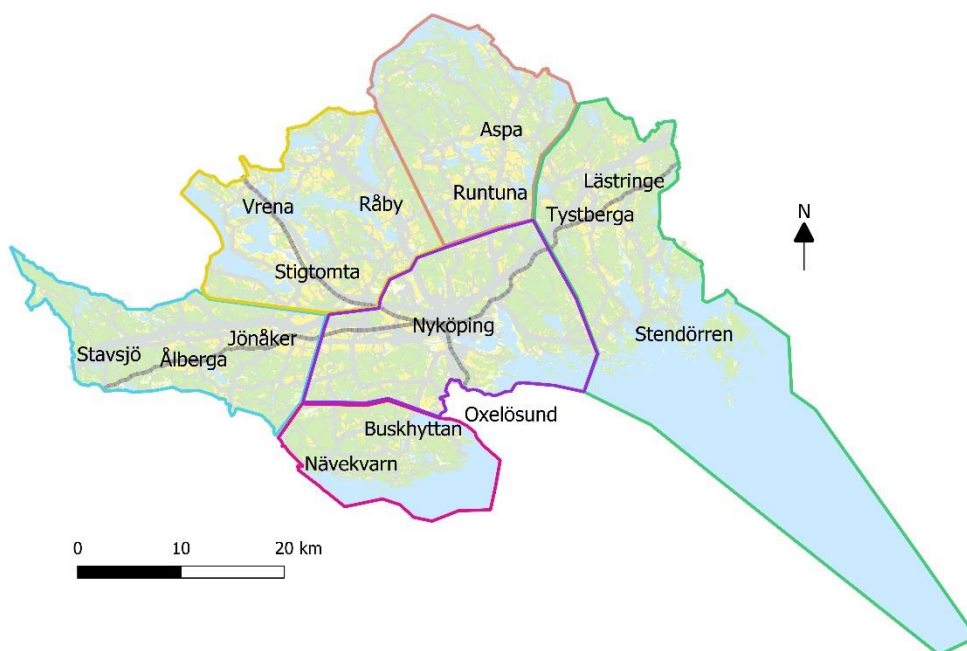
Nyköpings landsbygd ligger i det stora tillväxtstråket mellan Stockholm och Norrköping. Infrastruktur som motorväg E4 och södra stambanan innebär en närhet till en stor arbetsmarknad. Stockholm Skavsta Flygplats, som är en internationell flygplats, ger Nyköping närhet till Europa. Ostlänken och nya stationslägen kommer i framtiden korta restiderna och ge ännu bättre förutsättningar för invånare och

företag att bo, leva och verka på landsbygden.

Nyköpings landsbygd består av tolv orter: Jönåker, Stavsjö, Ålberga, Buskhyttan, Nävekvarn, Råby, Husby-Oppunda, Stigtomta, Vrena, Aspa, Runtuna/Lid, Lästringe och Tystberga. Orter över 3000 invånare anses inte vara landsbygd.

Orterna, som ligger utanför centralorten Nyköping, är indelade i fem funktionella klusterområden (se bild nedan). Klusterbildningen bygger på geografisk närhet och befintliga samarbeten mellan orterna.

1. Jönåker, Stavsjö och Ålberga
2. Buskhyttan och Nävekvarn
3. Råby Husby-Oppunda, Stigtomta och Vrena
4. Aspa och Runtuna/Lid
5. Lästringe och Tystberga

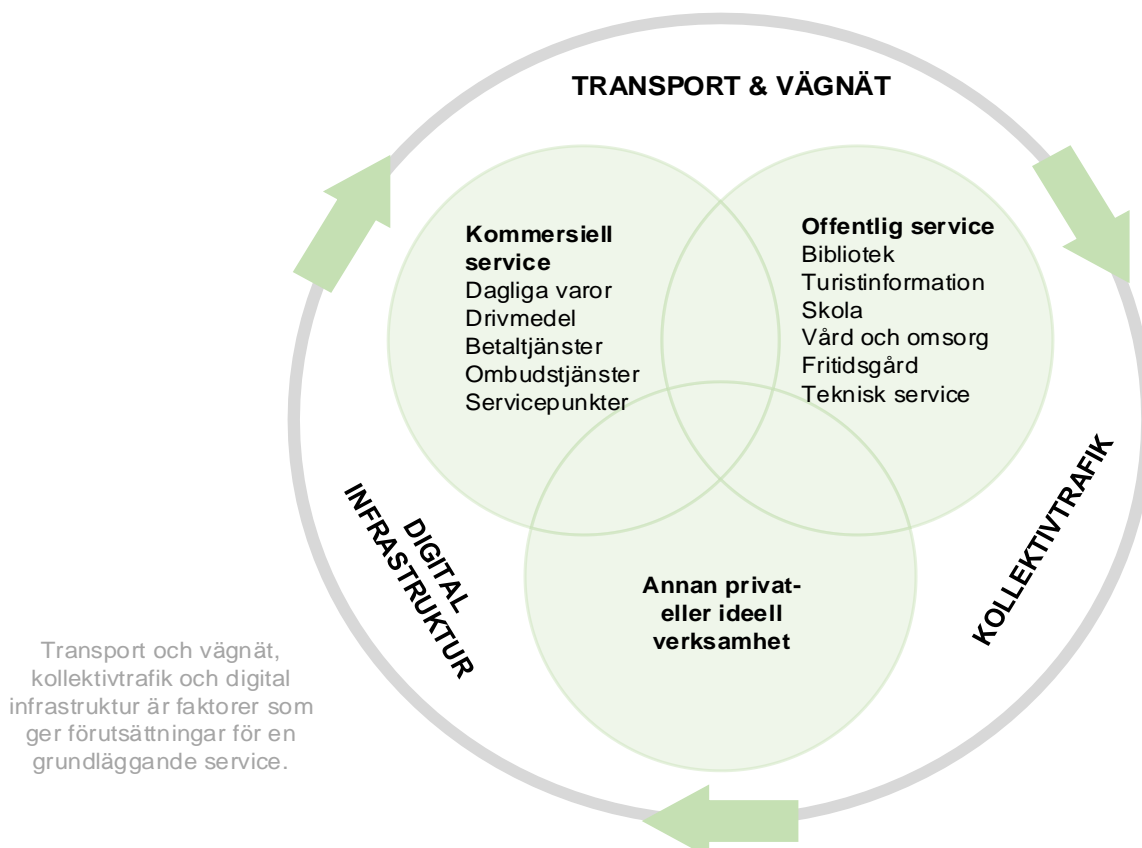

2.2 Grundläggande service

Kommersiell service omfattar försäljning av dagligvaror, drivmedel, post- och apoteksservice samt betaltjänster. IT och bredband utgör även en grundläggande digital infrastruktur som förutsättning för att annan service ska fungera.

Offentlig service fördelas på kommunal-, regional- och statlig nivå. Den kommunala servicen omfattar förskola, skola, vård och omsorg, bibliotek, räddningstjänst, teknisk service, natur- och kulturområden, kultur- och fritidsaktiviteter, bredband och näringslivsutvecklingsfrågor. På regional nivå avses tillgången till akutsjukvård, hälsovård och kollektivtrafik/närtrafik (i samarbete med Nyköpings kommun). Tillgången till polis, skatteverket, försäkringskassan och arbetsförmedlingen är statlig service.

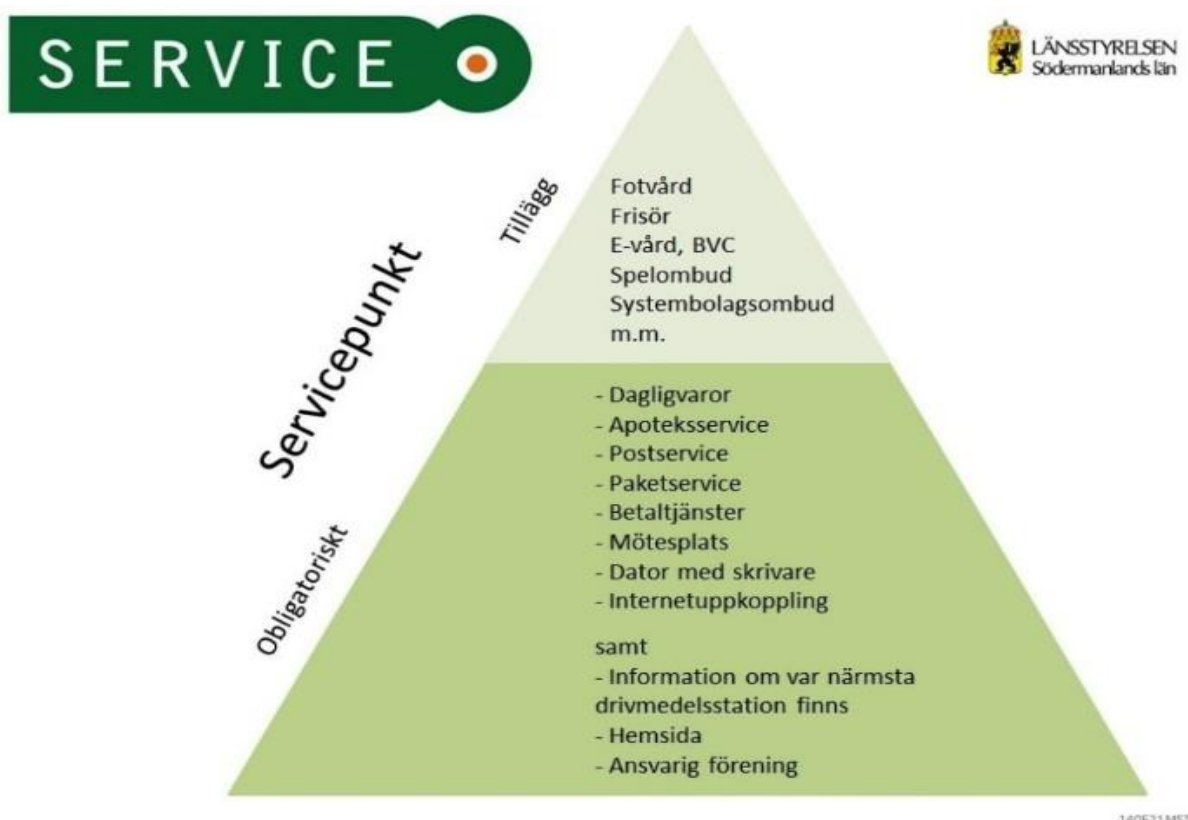
Ideell verksamhet avser ofta idrottsanläggningar, religiösa samfund, samlingslokaler och annat rekreationsutbud. Föreningsliv och kultur fungerar ofta som utvecklingsfaktorer och är viktigt för folkhälsan. Dels kan föreningar skapa ekonomiska värden, dels kan de ha en viktig social funktion där de finns. Förutom att de ideella föreningarna bidrar med olika aktiviteter så kan de också vara en viktig arbetsgivare på landsbygden.

2.3 Servicepunkt

Lokalt Driven Landsbygdsutveckling (LDL) är ett projekt som genomfördes 2013–2014 med Nyköpings Kommunbygderåd som projektägare och projektledare. Projektets syfte var att stärka servicen på landsbygden i Nyköpings kommun.

Resultat blev tre kompletta servicepunkter i Vrena, Jönåker och Nävekvarn. I Tystberga ses hela Stationsgatan som ett servicestråk. Projektet utvecklade även tre e-handelspunkter (digital lanthandel) för dagligvaruhandel i Aspa, Stavsjö och Ålberga.

Triangeln 2.3 visar på kriterier för att vara en komplett servicepunkt. Kriterierna är framtagna av Länsstyrelsen i Södermanland. I Nyköping finns tre kompletta servicepunkter.

2.4 Nuläget över service på landsbygdsorterna i Nyköpings kommun

I tabell 2.4 redovisas nuläget av tillgången till kommersiell- och offentlig service i respektive landsbygdsort samt klusterområdet i en färgindelning. Delar av tabellen är hämtat från underlaget till den kommunala serviceplanen (diarienummer KK19/466:1).

Offentlig service	Aspa	Runtuna/ Lid	Tyst- berga	Läst- ringe	Råby, Husby- Oppunda	Vrena	Stig- tomta	Stavsjö	Ålberga/ Kila	Jönåker	Nävekvarn/ Buskhyttan
Kommunal											
Förskola	-	X	X	X*	X	X**	X	X	X	X	X
Skola	-	X	X	X*	X	X**	X	-	X	X	X
Fritidshem	-	X	X	X*	X	X**	X	..****	X	X	X
Bokbuss, bibliotek	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Grupp- och serviceboende	X	-	X	-	-	-	X	-	-	-	-
Äldreboende	X	-	X	-	-	-	-	-	-	X	X
Räddningstjänst	-	-	X	-	-	X	-	X	X	-	X
Återvinnings- central	Mobil	Mobil	X	-	Mobil	Mobil	X	- ***	Mobil	X	X
V/A (Teknisk service)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Evenemang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kommunal anläggning, ange vilken:	Bad- plats	Badplats	Lek- plats Bad- plats	Bad- plats	Badplats	Badplats Lekplats	Bad- plats Lek- plats	Bad- plats	Bad- plats	Bad- plats Lek- plats	Badplats Lekplats
Bredband med fiber	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

* Drivs i privat regi ** Drivs av ideell förening *** Återvinningscentral i Krokek **** Fritidshem erbjuds i Ålberga

Regional	Aspa	Runtuna/ Lid	Tyst- berga	Läst- ringe	Råby, Husby- Oppunda	Vrena	Stig- tomta	Stavsjö	Ålberga/ Kila	Jönåker	Nävekvarn/ Buskhyttan
Kollektivtrafik	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Hälsocenter	-	-	BVC, distrikt- sköterska	-	-	-	X	-	-	BVC, distrikt- sköterska	X distriktsköterska
Statlig	Aspa	Runtuna/ Lid	Tyst- berga	Läst- ringe	Råby, Husby- Oppunda	Vrena	Stig- tomta	Stavsjö	Ålberga/ Kila	Jönåker	Nävekvarn/ Buskhyttan
Polis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Försäkringskassa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arbetsförmedling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kommersiell service	Aspa	Runtuna /Lid	Tyst- berga	Läst- ringe	Råby, Husby- Oppunda	Vrena	Stig- tomta	Stavsjö	Ålberga/ Kila	Jönåker	Nävekvarn/ Buskhyttan
Dagligvarubutik	-	-	X	-	-	X	X	-	-	X	X
Digitallanhandel	X	-	-	-	-	-	-	X	X	-	-
Dagligvarubutik (ej fullt sortiment)	-	-	-	-	-	-	X	X	-	-	X
System- bolagsombud	-	-	X	-	-	X	-	-	-	-	X
ATG/svenska spelombud	-	-	X	-	-	-	X	X	-	-	X
Apoteksombud	-	-	X	-	-	X	X	-	-	X	X
Postombud	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X
Kontantuttag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dagskassa- hantering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drivmedel	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X

Kommersiell service	Aspa	Runtuna /Lid	Tystberga	Lästinge	Råby, Husby- Oppunda	Vrena	Stig- tomta	Stavsjö	Ålberga/ Kila	Jönåker	Nävekvärn/ Buskhyttan
Laddstolpe för elfordon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Café	-	Säsongscafé	X	-	-	Säsongscafé	-	X	-	-	Säsongscafé
Restaurang (helårsöppet)	X	-	X	-	-	X	X	X	-	X	-
Hotell/vandrar- hem (helårsöppet)	X	X	X	-	X	X	X	X	-	X	X
Camping/ ställplats/ gästhamn (säsongsoppet)	-	-	-	-	-	X	-	-	-	X	X
Återvinnings- station	X	X	X	-	X	X	X	X	X	X	X

Ideell verksamhet	Aspa	Runtuna/ Lid	Tystberga	Lästinge	Råby, Husby- Oppunda	Vrena	Stig- tomta	Stavsjö	Ålberga/ Kila	Jönåker	Nävekvärn/ Buskhyttan
Ideell verksamhet	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Evenemang	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Tabell 2.4 Nuläge över service på landsbygdsorterna i Nyköpings kommun. Uppdaterad 2020-02-03

2.5 Nyköpings landsbygdsorter

Ovan tabell 2.4 redovisar nuläget av tillgången till kommersiell- och offentlig service i respektive landsbygdsort. Nedan Ortsbeskrivningar redovisar främst utmaningar och prioriteringsområden på orterna. Redovisningen grundar sig i den inventering som Nyköpings Kommunbygderråd gjorde under vintern/våren 2019.

För utförligare Ortsbeskrivningar, utmaningar och prioriteringar finns underlaget för den kommunala serviceplanen diariefört på KK19/466:1.

2.5.1 Runtuna/Lid och Aspa

Runtuna/Lid

I Runtuna/Lid bor det cirka 1000 personer exklusive ett stort antal sommarboende. Orten är belägen 20 km norr om Nyköping. I det natursköna landskapet finns här många besöksmål såsom intressanta ruiner, Uppsa kulle och två medeltida kyrkor.

I Runtuna/Lid och Aspa finns det cirka 180 företag registrerade, de flesta verksamma inom jord- och skogsbruk samt besöksnäringen. Längs med utflyktsvägen 223 har kvinnliga företagare gått samman och verkar för att bygga ett företagsnätverk, som består till stor del av besöksnäringens företag. Här finns det ett populärt hotell. På orten finns ett aktivt föreningsliv med hembygdsgrupp och idrottsanläggning.

Ortsinvånarnas prioriteringar

En viktig utmaning identifierad av ortsborna är den begränsade VA-anläggningen för att kunna bygga nya bostäder.

Invånarna i Runtuna/Lid upplever osäkerhet kring skolans framtid. På orten finns ett uttryckt behov av nya bostäder. Invånarna ser en möjlighet till att samnyttja skolköket för mat till ett potentiellt äldreboende och privata lunchgäster (Underlag till den kommunala serviceplanen, 2019:31–34).

Aspa

23 km norr om Nyköping längs väg 223 ligger Aspa som utgör en bebyggelsegrupp centralt i Ludgo socken. Här bor det cirka 450 personer.

På orten finns naturreservatet Dagnäsön i sjön Båven, våtmarksområden som ger ett rikt fågelliv, Tore Grav och en medeltidskyrka.

I området Runtuna/Lid och Aspa finns det cirka 180 företag registrerade. Öster Malma är ett populärt besöksmål i Aspa som erbjuder restaurang med inriktning på vilt, hotell och vandrarhem.

De flesta företagen är verksamma inom jord- och skogsbruk och väg 223 går även genom Aspa. Här finns det ett aktivt föreningsliv med Ludgo-Spelviks bygdegårds- och hembygdsförening samt idrottsförening, Löthens Goif. Det finns fotbollsplan och elljusspår 1250m. Ett utegym, parkour-, frisbeegolf- och mountainbikebana samt ett grillhus. Här finns en utlämningsplats för digital lanthandel. Orten har ett nyhetsbrev som skickas ut regelbundet till invånare i Runtuna/Lid och Aspa.

Ortsinvånarnas prioriteringar

Prioriteringar som ortsborna själva identifierat är att få en livsmedelsbutik och drivmedelsstation till orten. Det finns även ett uttryckt behov av paketutlämning och att seniorboenden ska finnas på orten (Underlag till den kommunala serviceplanen, 2019:16–17).

2.5.2 Tystberga och Lästringe

Tystberga

Tystberga ligger 20 km nordost om Nyköping. Läget nära Stockholmsområdet vid Östersjökusten och flera insjöar ger möjligheter till både arbete, rekreation och friluftsliv. Med närhet till vackra naturlandskap och E4:an bor det cirka 1500 personer här. I Tystbergas omland finns Nynäs slott och Stendörren som är populära besöksdestinationer. Tystberga utgör service-hub för Lästringe.

Näringslivet i Tystberga är differentierat med cirka 220 företag verksamma främst inom både jord- och skogsbruk, byggindustrin och tjänstesektorn. Här finns även Ökna Naturbruksgymnasium där 250 elever studerar. I Tystberga finns ett "servicestråk" med dagligvaruhandel, restaurang och café. Det finns även bilverkstad, frisörsalong och räddnings-tjänst.

På orten finns en facebook-grupp som heter "Vi i Tystberga" som är en plattform för samverkan för invånarna och företagen som bor och verkar här. Här finns också samlingslokaler och livaktiga föreningar som samarbetar i ett nätverk för bygdens framtid.

Ortsinvånarnas prioriteringar

En utmaning för ortsborna i Tystberga är att man upplever en kortsiktig planering för förskolan och skolans framtid på orten.

På orten är det prioriterat att skydda vattentäkten, bygga nya bostäder och hitta en aktör som vill öppna drivmedelsstation. Kommunen har en markanvisning som kan möjliggöra en macketablering. Det finns även uttryckta behov av förbättrade kommunikationsmöjligheter och en belyst gång- och cykelväg längs väg 771 (Underlag till den kommunala serviceplanen, 2019:52–53).

Lästringe

I Lästringe bor det cirka 790 personer och orten ligger 30 km nordost om Nyköping. Bebyggelsen är samlad runt Stationshuset och landskapsbilden domineras av jord- och skogsbruk.

Orten har ett differentierat näringsliv med cirka 120 företag registrerade på orten. De flesta är verksamma inom jord- och skogsbruk men även hantverkare och tjänsteföretag är registrerade på orten. I Folkets Hus har invånarna tillgång till möteslokaler. Förskolan, skolan och fritidshemmet i Lästringe är en föräldraägd friskola som ligger nära E4:an. Tystberga utgör service-hub för Lästringe

Ortsinvånarnas prioriteringar

Identifierade utmaningar i Lästringe är brist på synkronisering mellan kollektiva färdmedel. Vägarna är i dåligt skick och vinterunderhållet brister. Det är även viktigt för invånarna i Lästringe att Tystberga fortsätter ha ett gott serviceutbud (Underlag till den kommunala serviceplanen, 2019:22–24).

2.5.3 Buskhyttan/Nävekvarn

Buskhyttan

Buskhyttan ligger 15 km söder om Nyköping på Tunabergshalvön med närhet till naturen och havet. I Buskhyttan och Koppartorp med omnejd bor det cirka 750 invånare.

I Buskhyttan finns drygt 60 företag där de flesta är verksamma inom jord- och skogsbruk samt byggsektorn. I Buskhyttan (Koppartorp) finns livaktiga föreningar med bland annat en stor hembygdsförening och sommarcafé. Vandringsleder och klätterberg finns i området.

Buskhyttans ortsinvånares prioriteringar

Utmaningar och prioriteringar identifierade av orsborna är ett behov av en dagligvaruhandel, tillgång till distriktssköterska, utökad skolverksamhet, barn- och ungdomsaktiviteter samt gång- och cykelväg till väg 511. På orten finns utbyggd fiberoptik som invånarna anser är i behov av förbättrad täckning. Mobilnätets täckning är begränsat. Bostadsbyggandet är också en hög prioritet för att orten ska växa. Ur byggnation - och utvecklingsområden samt servicesynvinkel är "artären"/ vägen mellan Buskhyttan via Koppartorp och Nävekvarn av vital betydelse (Underlag till serviceplan, 2019:26–27).

Nävekvarn

Nävekvarn utgör Sörmlands sydligaste del och ligger 25 km söder om Nyköping vid Bråvikens norra strand. I Nävekvarn med omland bor det cirka 1050 personer. Tunabergshalvön och Bråviken är ett sammanhängande område vars värden delas av Norrköpings kommun och Nyköpings kommun.

Cirka 80 företag är registrerade på orten och är verksamma främst inom byggsektorn, marinrelaterad verksamhet och besöksnäringen. Här finns det en räddningstjänst. Under sommartid fylls gästhamnen, folkparken, sommarcaféerna och campingen av turister och invånare. Här finns det även bruksmuseum och konst- och hantverksutställningar. Nävekvarn har ett aktivt föreningsliv och en hembygdsgård. Vandringsleder är populära i området.

Nävekvarns ortsinvånares prioriteringar

Prioriteringar identifierade av orsborna är att dels bibehålla den höga servicenivån som finns 2019 vad avser skola, affär och kommunikation. Även att utveckla en servicepunkt vid butiken i Nävekvarn och drivmedelsstation i hamnområdet, för bil och båt. Ur byggnation - och utvecklingsområden samt servicesynvinkel är "artären"/ vägen mellan Buskhyttan via Koppartorp och Nävekvarn av vital betydelse. För den fortsatta utvecklingen krävs även fler bostäder, äldreboende och tillgång till mark för näringsverksamhet prioriterat på orten. Invånarna har även pekat ut att kontinuerligare bussförbindelser på morgon och eftermiddag är prioriterat samt förbättrat vägnät inklusive gång- och cykelvägar. I Nävekvarn har det även uttryckts ett behov av en social mötesplats/Café året runt. (Underlag till serviceplan, 2019:25–30).

2.5.4 Stigtomta, Vrena, Råby och Husby-Oppunda

Stigtomta

Stigtomta ligger 15 kilometer från Nyköping. I Stigtomta med omland bor det cirka 2830 invånare.

Här finns det cirka 230 företag registrerade, främst inom byggsektorn. Orten har en relativ god kommersiell service med livsmedelsbutik, bensinmack och pizzeria. Här finns även gårdsbutiker, ett aktivt föreningsliv och flera utomhusanläggningar för idrott. En ny förskola och skola, barnavårdscentral och LSS-boende finns i Stigtomta.

Ortsinvånarnas prioriteringar

Prioritering för invånarna i Stigtomta är att sätta in åtgärder som sänker hastigheten på fordon som passerar den trafikerade vägen Väg 52 genom samhället. Prioriterat också är gång- och cykelbana på orten. Aktiviteter för ungdomar anser ortsborna behöver breddas. I Stigtomta önskar man att tillsammans med kommunen marknadsföra orten bättre. Det är även prioriterat att bredband byggs ut på landsbygden runt Stigtomta enligt invånarna (Underlag till serviceplan, 2019:49, 51).

Vrena

25 km nordväst om Nyköping ligger Vrena. I den natursköna miljön och närheten till sjöar såsom Långhalsen och Hallbosjön bor det cirka 1000 invånare i samhället med omnejd.

I Vrena finns det kommersiell service i form av dagligvaruhandel, postombud och restaurang. Det finns förskola och skola F-6, som drivs av en ideell förening. I Vrena finns det en räddningstjänst. Här finns cirka 100 företag. Företag på orten är främst verksamma inom besöksnäring, handel, tillverkning, jord- och skogsbruk. Det finns ett aktivt föreningsliv i Vrena.

Ortsinvånarnas prioriteringar

Utmaningar och prioriteringar identifierade på orten är bostäder och äldreboende för att möjliggöra nya invånare till orten. En annan utmaning enligt invånarna är det ökade antalet elever i skolan och den begränsade lokalkapaciteten gör att de inte kan möta behov och efterfrågan. Precis som i Stigtomta är Väg 52 ett problem för invånarna i Vrena. Trafiken går för fort och är farlig för gångare som ska ta sig över vägen. Fiber på landsbygden runt om Vrena är högt prioriterad. Grundläggande betaltjänster, leverans av paket från Postnord till Vrena har identifierats som viktig serviceutveckling (Underlag till serviceplan, 2019:55–59).

Råby och Husby-Oppunda

Råby ligger 12 km från Nyköping mellan sjöarna Lidsjön och Långhalsen. Här bor det cirka 900 personer. Intill orten finns två fritidshusområden Edstorp och Stavvik. Tätorten består av Råby skola, kyrkan och samlingspunkten Råbyborgen. Husby-Oppunda ligger 23 km från Nyköping och består till stor del av gårdar, kyrkan samt Sockenstugan. Genom samhället går det vandrings- och cykelleder.

I Råby och Husby-Oppunda finns de cirka 210 företag registrerade, främst inom besöksnäringen, entreprenad, skogs- och jordbruk. I Husby-Oppunda finns det besöksnäringföretag som varje år lockar flera tusen besökare. På orten finns vandrarhem och gårdar med tillgång till sportfiske och bad. Här finns ett aktivt föreningsliv och hembygdsförening.

Råby ortsinvånarnas prioriteringar

Prioriteringar identifierade av invånarna i Råby är att förskolan och skolan måste finnas kvar för bygdens fortsatta utveckling. Skolan vill man även utöka med årskurs 4–6. Vidare vill orten säkerställa en fortsatt utveckling genom att markanvisning möjliggörs för såväl privat som kommunal byggnation av villor samt flerfamiljshus av bostads- och hyresrättskaraktär. Prioritering för invånarna i Råby är att sätta in åtgärder som sänker hastigheten på fordon som passerar den trafikerade vägen Väg 53 genom samhället. Alternativt att vägsträckningen genom Råby byggs om. Även cykelbana till Nyköping önskas och mer regelbundna bussförbindelser och i samband därmed hållplatser med vind- och regnskydd på båda sidor av vägen (Underlaget till serviceplan, 2019:38–39).

Husby-Oppunda ortsinvånarnas prioriteringar

Prioritering i Husby-Oppunda är att postnumret behöver ändras så det blir kopplat till Nyköping. I Husby-Oppunda önskar man även att få en egen återvinningsstation. Önskemål föreligger samma som för Råby att ordentliga hållplatser görs på båda sidor av väg 53 försedda med vind – och regnskydd. Önskemål har även framförts om återvinningsstation lika den vid Råby skola. I övrigt gäller för Husby-Oppunda att markanvisning möjliggörs för privat och kommunal byggnation lika som framförts för Råby (Underlaget till serviceplan, 2019:38–39).

2.5.5 Jönåker, Ålberga/Kila och Stavsjö

Jönåker

Jönåker ligger 20 km från Nyköping. Här bor cirka 1170 invånare. För idrott och friluftsliv finns goda förutsättningar i och omkring Jönåker med naturområden, hembygdsförening, idrottsförening, golf, skidspår, idrotts- och badplats.

I Jönåker finns det cirka 130 företag. De flesta är verksamma inom skogs- och jordbruk men även byggsektorn. Två stora arbetsgivare finns på orten. I Jönåker finns det många gårdsbutiker. I centrum finns en dagligvaruhandel, obemannad bensinstation och pizzeria. I Jönåker finns det en väletablerad golfklubb. I Kiladalen finns ett samarbete mellan företag i Stavsjö, Ålberga/Kila och Jönåker inom besöksnäringen.

Ortsinvånarnas prioriteringar

Ortsborna anser att fritids, förskola och skola är en viktig service att bevara och utveckla för att kunna attrahera barnfamiljer att bo och leva i Jönåker. Det finns ett behov av att utveckla den befintliga kommersiella servicen på orten. Exempel som tagits upp är utökade öppettider på den befintliga dagligvaruhandeln, möjlighet till ATG-ombud, kontantuttag och PostNords tjänster (Underlag för kommunalserviceplan, 2019:18).

Ålberga/Kila

Ålberga/Kila ligger 30 kilometer väster om Nyköping vid natursköna Kiladalen mellan Stavsjö och Jönåker. Här bor det cirka 800 invånare. Det finns bra förutsättningar för motion och friluftsliv i Ålberga som exempelvis Dambroängens idrottsanläggning, alpin skidbacke och Bålsjön för bad och fiske. Här finns fina vandringsleder, naturreservatet Fjällmossen och den populära vandringsleden Sörmlandsleden går genom Ålberga.

Det finns cirka 90 företag. De flesta är verksamma inom jordbruk, men även inom tjänstesektorn. På orten finns ett aktivt föreningsliv med bland annat Ålberga Stavsjö föräldraförening som ordnar aktiviteter för barnen. Det finns även en pensionärsförening och en hembygdsförening. I Kila finns en stor möbelbutik som är en stor arbetsgivare på orten. Här finns också en ridanläggning och en utlämningsplats för digital lanthandel.

Ortsinvånarnas prioriteringar

Utmaningar identifierade av ortsinvånare är möjlighet till arbetspendling, speciellt om man arbetar på en annan ort än Nyköping. En prioritering för orten är att utöka skolan från F-3 till att åter vara F-6. Ortsinvånarna vill även utveckla en servicepunkt i samhället som blir en naturlig mötesplats. Det finns ett behov av att bygga fler bostäder i Ålberga (Underlag för serviceplan, 2019:60–63).

Stavsjö

Stavsjö ligger intill E4:an vid gränsen mellan Sörmland och Östergötland, 35 km väster om Nyköping. Här bor det cirka 490 invånare med tillgång till ett rikt friluftsliv. Sörmlandsleden liksom Nunnebanan passerar samhället. I Stavsjön och Skiren finns det möjlighet till bad och fiske. Kolmårdens djurpark ligger endast dryga milen ifrån Stavsjö.

I Stavsjö finns det cirka 60 företag registrerade. Det strategiska läget vid E4:an gör att förbipasserande besökare nyttjar servicestationerna Stavsjö Krog & Café och Circle K. I Stavsjö finns Kiladalens Utveckling AB som är ett lokalt utvecklingsbolag, där inga reella utdelningar sker utan eventuell vinst återinvesteras lokalt. Företaget arbetar bland annat med projektet "Checkpoint Stavsjö".

Syftet med projektet är att arbeta för att Stavsjö blir en bas för Ostlänken. E4:an och väg 800 är viktiga för Ostlänkenbygget och dessa vägnät ansluter vid trafikplatsen Stavsjö.

I Stavsjö finns en utlämningsplats för digital lanthandel. Här finns mötesplatsen Stavsjögård, ett aktivt föreningsliv och en "fixargrupp". Gruppen utgör ett lokalt nätverk som tillsammans utför olika projekt på orten.

Ortsinvånarnas prioriteringar

Utmaningar identifierade av invånarna i Stavsjö är att orten ligger precis vid en kommun- och länsgräns. Vid situationer som kräver 112-funktioner vet inte ortsborna om de kommer till 112-funktion i Norrköping eller Nyköping. Det skapar otrygghet och kan bli livsavgörande beroende av vilken region de blir kopplade till.

Avstånd och bristfällig kommunikation över länsgränserna ligger således till grund för att flera servicefunktioner inte fungerar optimalt. Behov av mark för bostadsbyggande finns i Stavsjö (Underlag till serviceplan, 2019:41–43).

2.6 Näringslivets behov av service på landsbygden

Tillväxt- och landsbygdsutskottet och Näringslivsenheten genomförde under hösten 2019 ett fördjupningsarbete för att komplettera det inkomna underlaget med företagsperspektivet. Syftet med fördjupningsarbetet var att genomlysna näringsidkarnas behov av kommersiell- och offentlig service samt att identifiera vad de viktigaste utvecklingsförutsättningarna är för att företagen ska växa och må bra på orten.

Resultatet visar att den grundläggande infrastrukturen som omfattar tillgång till mark, bostäder, kollektivtrafik, väg- och underhåll för säkra transporter är mest prioriterat för att kunna utvecklas och må bra på orten. Digital infrastruktur är också en viktig förutsättning för företagande på landsbygden, högst prioriterat är det i områden som fiber inte är utbyggt ännu.

En annan utvecklingsförutsättning för att företagen på landsbygden ska växa är att få rätt information i god tid och fortlöpande om Ostlänken. Det ger företagen möjlighet att planera sin egen verksamhet för att bidra med sin kompetens och ökade affärsmöjligheter kopplat till Ostlänkenprojektet.

Det har kommit fram att flera företag har utmaningar i att säkra kompetensförsörjningen. I resultatet har företagarna lyft fram att en anledning är att kollektivtrafik som inte är i synkronisering med arbetstider. Bristande samverkan gällande kollektivtrafik över kommungränser påverkar även kompetensförsörjningen.

Företagare på samtliga orter har uttryckt ett behov av bra relation till kommunen och ett bra företagsklimat för att må bra på och utvecklas på orten. Företagen önskar en snabb och tydlig kommunikation med kommunens enheter. Oftast gäller det företagsärenden för tillstånd- och tillsyn, men även etableringar, gatu-, VA- eller

planeringsfrågor. Verksamheter och företag kan uppleva ett hinder i utvecklingen på grund av brister i samverkan och samsyn inom kommunen. Det finns en önskan från företagen om större förståelse för landsbygdsperspektivet bland kommunens tjänstepersoner.

Den kommersiella servicen som företagen är i störst behov av är tillgång till drivmedelsstation på de orter där det inte finns. På orter som saknar eller har begränsad tillgång till posttjänster har företagen ett behov av att sådan service utvecklas eller etableras.

Övergripande för samtliga landsbygd-företag är behov av en ökad lokal samverkan för att växa och må bra på orten. Företagen har uttryckt behov av att samverka för att öka kännedomen om varandra. Företagsföreningar eller skapa nätverk/kluster är exempel på former för samverkan som företagen har nämnt. På vissa orter finns det en tanke om att utveckla en social mötesplats/hub för företag och invånare.

3. ANALYS

Hela Nyköpings kommun ska ges förutsättningar att växa hållbart. En balans i tillväxt mellan centralorten och mindre orter på landsbygden är eftersträvarvärt. Behov och synpunkter som identifierats av landsbygdsbor och företag verksamma på landsbygden i Nyköpings kommun har fått stor tyngd i arbetet med den kommunala serviceplanen. Utgångsläget påverkar beslut som rör bland annat välfärd, kultur och infrastruktur på landsbygden. Digitalisering och kunskapsekonomi har lett till ett minskat avstånd mellan stad och landsbygd.

I underlaget och fördjupningsarbetet som gjorts till serviceplanen har det framkommit utmaningar och prioriteringar som inte är direkt kopplade till service, utan är utmaningar och prioriteringar som indirekt ger förutsättningar och möjliggör för service på landsbygden. Prioriteringar för samtliga landsbygdsorter, både för invånare och företag, är planering och möjliggörande för grundläggande infrastruktur. Det innebär olika former av bostäder, underhåll men även utveckling av vägar, vatten- och reningsverk, kommunikationer samt digital infrastruktur. Flera orter har fritidshus och en ökad besöksnäring främst under sommarmånaderna. Det leder till att behovet av teknisk service blir större.

Direkta servicefrågor som identifierats på orterna är att det finns en otrygghet hos invånarna på orterna om skolornas framtid på landsbygden. För en ökad trygghet önskas tydliga besked och långsiktig planering. På flera av orterna är det även prioriterat att få tillgång till distrikt-sjuksköterska.

Där det idag inte finns tillgång till drivmedel eller dagligvaruhandel finns ett behov av att utveckla det på orten. Under fördjupningsarbetet har ett behov identifierats av ortsinvånarna att få enkel

tillgång till information om den service som faktiskt finns på orten.

På orter som har den grundläggande servicen värnar invånare och företag om att behålla den servicen. Där finns en vilja att utveckla flera sociala mötesplatser. Det finns även en utmaning för de orter som ligger nära en annan kommun- och länsgräns att samarbeta kring frågor som rör 112-funktioner och kollektivtrafik. Stavsjö är ett tydligt exempel på det.

Nyköpings landsbygdsföretag fyller en viktig funktion för produktion av råvaror till staden, rekreationsområde och utflyktsmål för invånare och besöksnäringen. Landsbygden har betydelse för Nyköpings attraktivitet, sociala hållbarhet, ekonomiska- och hållbara tillväxt. De flesta företagen är verksamma inom sektorerna jord- och skogsbruk, fastighet, uthyrning och företagstjänster samt parti- och detaljhandel. Gröna näringar är en av landsbygdens tydligaste konkurrensfördelar. Den största andelen företagare på landsbygden är mikroföretag där soloföretagaren dominerar. Att de flesta företagen är soloföretag kan bero på flera orsaker. En anledning kan vara brist på anställningsmöjligheter på grund av kommunikationer, svårigheter i att hitta rätt kompetens och en annan kan vara att småskaligheten ökar benägenheten att köpa tjänster från andra företag istället för att anställa.

Av Nyköpings kommuns cirka 1500 företag på landsbygden finns det flera stora arbetsgivare. För de företagare med flera anställda på Nyköpings landsbygd har utmaningar identifierats i svårigheter med rekrytering av kompetens. Kollektivtrafik som inte är i synk med arbetstider och få möjligheter till kollektivtrafik som går kommunöverskridande innebär en begränsning för personal att ta sig till arbetsplatsen.

Det leder till svårigheter för företagen att anställa personal. En drabbad grupp är ungdomar och utrikesfödda.

Det finns ett behov hos företagen att få ett förbättrat företagsklimat, metoder för att möjliggöra infrastrukturutveckling och förbättrad relation, samarbete och kommunikation till kommunen för företagsutveckling.

Gemensamt behov för flera av Nyköpings landsbygdsföretag är möjligheten till lokal samverkan. På orter där det finns utbredd småskalighet är det viktigt att möjliggöra för landsbygdsföretag att växa tillsammans och hitta former för samarbeten. Att lokalt köpa varor och tjänster av varandra, växa genom samarbete och starka sociala nätverk är viktigt för det sociala kapitalet och en hållbar tillväxt.

4. SLUTSATS

Hela Nyköpings kommun ska ges förutsättningar att växa hållbart. En balans i tillväxt mellan centralorten och landsbygd är eftersträvansvärt. För att Nyköpings landsbygd ska fortsätta vara attraktiv och bidra med utveckling och tillväxt i hela kommunen behövs att övergripande landsbygdsåtgärder implementeras. Det som tydligast visas hos samtliga orter är betydelsen av bostäder, skola och kommunikationer.

Det är viktigt att kommunen tar initiativ samt stimulerar och stöttar de aktörer som visar intresse för att investera på landsbygden, både för invånare, företag och föreningar.

Funktionaliteten i, och tillgången till, skola och fritids är centrala för ett fungerande liv på landsbygden. Det är därför en central faktor att fortsätta analysera och utveckla hur man säkerställer kvalitativa och funktionella lösningar. Under tiden är det viktigt att kommunen är mycket tydlig i de beslut som ligger fast gällande skolor.

De ideella krafterna på landsbygden är starka och bidrar till en social hållbarhet. Det är viktigt att kommunen underlättar och möjliggör för projekt och aktiviteter som drivs ideellt och är till nytta för allmänheten.

Vi kan även dra en slutsats kring att landsbygdsorternas invånare, företag och föreningar har ett stort behov av att ha en tydlig kommunikation och förbättrad dialog samt relation till kommunen. Det finns även ett behov av att hitta lokala samverkansmodeller för företagen på orten för att stärka den lokala ekonomin.

Sammanfattningsvis ser vi ett behov av att upprätta en aktivitetslista med åtgärder för att uppnå syftet med den kommunala serviceplanen.

5. GENOMFÖRANDE AV SERVICEPLANEN

Nyköpings kommun avser att agera i en genomförandeplan bestående av fyra delar för att uppnå syftet med den kommunala serviceplanen. Landsbygdssäkrade åtgärder, Nyköpings samverkansmodell, övrig samverkan och en aktivitetslista (bilaga 1).

5.1 Landsbygdssäkring

Landsbygdssäkring (Rural Proofing) innebär att en konsekvensanalys ska ligga till grund innan kommunala beslut tas så att påverkan på landsbygden beaktas ur ett ekonomiskt-, miljö- och socialt perspektiv.

Att landsbygdssäkra innebär att på ett medvetet och systematiskt sätt beakta landsbygdens särskilda förutsättningar. När beslut tas fram och genomförs bör beslutsfattare systematiskt:

- tänka efter, om besluten kan få olika konsekvenser på landsbygden och i städerna.
- om det finns sådana skillnader, bedöma vad dessa kan innebära.
- överväga vilka justeringar/ ersättningar som kan göras för att passa förhållanden på landsbygden bättre.

Frågor som "Hur påverkas näringslivsklimatet på landsbygden", "Hur påverkas naturen vid nyttjande av mark och nybyggnationer" och "Hur påverkar beslutet tillgång på utbildning" är endast tre exempel på frågor, vilka kan komma att beaktas innan beslut tas.

Det är viktigt att ge varje nämnd och styrelse som medverkar i processen i uppdrag att lägga upp rutiner för hur man landsbygdssäkrar sina beslut för att på så sätt säkerställa att beslutsprocessen inte medför negativa konsekvenser för landsbygden.

Det finns flera olika modeller för hur en kommun kan landsbygdssäkra beslut och åtgärder. Nyköpings kommun ska med start 2020 utreda hur en Landsbygdssäkring ska se ut för Nyköping.

5.2 Samverkansmodellen mellan kommun och landsbygd

Det finns ett behov från lokalinvånare och näringslivet att hitta en modell för samverkan och dialog med kommunen. Nya innovativa lösningar kan etableras genom samverkan och dialog. Nyköpings samverkansmodell syftar till att förstärka relationen mellan lokalbefolkning, näringsliv, föreningsliv och kommunens verksamheter.

Nyköpings kommuns Tillväxt- och landsbygdsutskott

Utskottet utgörs av en politisk styrgrupp vilken ska ha särskilt fokus på tillväxt och verkställande av landsbygdsstrategin. Tillväxt- och Landsbygdsutskottet är ett beredningsutskott med 7 deltagare. Frågor bereds i utskottet och beslut fattas i Kommunstyrelsen.

Ordinarie deltagare består av:
Martina Hallström (C) ordförande, Urban Granström (S), Carl-Åke Andersson (S), Marco Venegas (MP), Anna af Sillén (M), Ahmad Eid (M) och Lars Lundqvist (KD).

Föredragande är Maria Karlsson, Näringslivschef.

Figur 5.2 Nyköpings kommuns samverkansmodell

Nyköpings kommun

Alla kommunens verksamheter är ansvariga för serviceutveckling på landsbygden. Insatser och åtgärder ska drivas av respektive enhet.

Näringslivsenheten har en koordinerande roll och lotsfunktion. Enheten handlägger och är föredragande i Tillväxt- och landsbygdsutskottet. Näringslivsenheten koordinerar även samverkansmodellen.

Efter beslut i Kommunstyrelsen implementeras **Medborgarbudget** i Nyköping. Medborgarbudget är ett demokratiskt system för att involvera medborgare i fördelningen av vissa för ändamålet särskilt avsatta offentliga resurser.

Lokala utvecklingsgrupper

Politiker och tjänstepersoner från kommunen träffar lokala utvecklingsgrupper ute på landsbygdsorterna minst en gång per år för dialogmöte. En gång per år genomförs frukostmöten på landsbygden för företag.

Nyköpings Landsbygdsforum

Nyköpings Landsbygdsforum är ett årligen återkommande arrangemang och forum för landsbygdsfrågor. Tillväxt- och Landsbygdsutskottet är värd för forumet. Viktiga kompetenser för forumet är:

- Representanter från respektive landsbygdsort
- Företag på landsbygden
- Nyköpings Kommunbygderåd
- Tjänstepersoner från Nyköpings kommun
- Andra organisationer och intresserade

Nyköpings Kommunbygderåd

Kommunbygderåd (KBR) Nyköping är en förening som samlar landsbygdens intressen i kontakten med kommunen. Föreningen arbetar för utveckling av boende och företagande på landsbygden och har ett nära samarbete med Nyköpings kommun. KBR är det lokala ledet i organisationen "Hela Sverige skall leva" med en riksorganisation och med länsbygderåd på den regionala nivån.

5.3 Övrig samverkan

Länsstyrelsen och Region Sörmland

I det nationella Landsbygdsprogrammet finns flera olika investeringsstöd och ersättningar att söka för företag och föreningar på landsbygden, till exempel investeringsstöd till butiker och samlingslokaler.

Sörmlands livsmedelsstrategi är framtagen av länsstyrelsen i Södermanlands län. Den har fem prioriterade områden som utpekats som särskilt viktiga;

- Kunskap och teknik för ökad konkurrenskraft
- Regler och villkor
- Förutsättningar för företagande
- Sörmländsk matidentitet
- Ökad hållbar produktion

Servicen på landsbygden i Sörmland utvecklas lokalt och i samverkan mellan kommuner, byalag och föreningar. I det arbetet ska Region Sörmland vara en resurs för samordning och kunskapsöverföring.

Sörmlands serviceprogram, RSP, finansieras av Landsbygdsprogrammet via Tillväxtverket, samt Länsstyrelsen. Samverkan är grunden och regelbundet samlas ett 30-tal aktörer från kommuner, myndigheter, organisationer och föreningar i Partnerskapet för RSP. Ur den samverkan har flera projekt för utveckling startats, med stöd av Tillväxtverket, Länsstyrelsen och flera kommuner.

Leader Sörmlandskusten

Leader Sörmlandskustens område består av kommunerna Nyköping, Oxelösund, Trosa, Södertälje landsbygd och Salem. Leader Sörmlandskusten är en ideell förening som har som ändamål att främja, bedriva och samordna lokalt och regionalt utvecklingsarbete på landsbygden (lokalt ledd utveckling) med Leadermetoden.

Leader Sörmlandskustens vision är "En funktionell och hållbar lustgård som förenar stad och land" och de fyra insatsområdena är Nära mat, Strategisk mångfald, Leva och Bo samt Turism.

5.4 Aktiviteter för Nyköpings kommuns serviceplan

För att uppnå syftet med den kommunala serviceplanen har aktiviteter identifierats som viktiga åtgärder. Respektive berörd kommunal verksamhet ansvarar för genomförande av aktiviteterna. Uppföljning av genomförandet sker till Tillväxt- och landsbygdsutskottet. Avrapportering till KS vid årsslut. Vissa aktiviteter kan påverka verksamheternas budget och kan behöva kopplas till kommande årliga budgetar, detta ansvarar i så fall berörd verksamhet för. Aktivitetslistan läggs därför som en separat bilaga. Bilagan kan separera från serviceplanen revideras vid behov av förändringar och tillägg. Aktivitetslistan finns i bilaga 1.

6. REVIDERING

Nyköpings kommuns serviceplan är ett första steg i serviceutvecklingen för landsbygden. Serviceplanen ska i sin helhet revideras varje mandatperiod. Händelser i omvärlden kan påverka aktiviteterna i aktivitetslistan. Serviceplanen ska ses som ett levande dokument och utrymme ska ges för att aktivitetslistan kan komma att kompletteras med nya aktiviteter. Befintliga aktiviteter kan komma att utvecklas eller tas bort under mandatperioden. När den revideras under mandatperioden så tas den upp för beslut i kommunstyrelsen.

7. BILAGOR

Bilaga 1 Aktiviteter för Nyköpings kommuns serviceplan

8. REFERENSLISTA

Dialogmöten med projektgrupper på landsbygden KK19/466

Handlingsplan för Agenda 2030

(<https://www.regeringen.se/49e20a/contentassets/60a67ba0ec8a4f27b04cc4098fa6f9fa/handlingsplan-agenda-2030.pdf>)

Nyköpings Besöksnäingsstrategi 2015-2017-2023

Nyköpings Landsbygdsstrategi 2012-05-11, KK12/52

Nyköpings Näringslivsstrategi 2018–2023

Nyköpings översiktsplan

Regionalt serviceprogram för Södermanlands län 2014–2020, reviderad 2018

Tillväxtverkets handlingsplan för landsbygdsprogrammet 2014–2020

(<https://tillvaxtverket.se/download/18.73a448711621eb153ad988e6/1548252425898/Tillvaxtverkets%20handlingsplan%20för%20landsbygdsprogrammet%202014-2020.pdf>)

Underlag kommunal serviceplan, Nyköpings Kommunbygderåd, KK19/466

Workshopmöten med företagen, KK19/466